

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s postumno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva ljubijo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisli se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natise enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Skrbimo za oliko našega ljudstva!

Slovenski narod ima v resnici težaven položaj. Maloštevilen in ubog je tako, da se ne more razvijati, kakor bi bilo želeti in kakor se razvijajo sosedni narodi. Česa pa je treba, da bode naše ljudstvo bolj omikano in zavedno? Naše dobro ljudstvo mora več brati, nego bere; prebirati mora posebno razven koristnih knjig naše dobre v katoliško-slovenskem duhu pisane časnike kar je neobhodno potrebno, ako si hočemo Slovenci zagotoviti in utrditi svoj obstanek ter se povspeti na višjo stopinjo olike in splošnega blagostanja. Zato pa, rodoljubi, podpirajte že obstoječa bralna društva, da bodo mogla uspešno izvrševati svojo vzvišeno nalogo, podučujete naše dobro ljudstvo, da ne bo postalo plen brezverstva in lačnega tujstva!

Bralnih društev imamo že precej veliko, toda še vse premalo. Vzlasti jih pogrešamo v Lenarskem okraju, v obeh Mariborskih, v Bistriškem, Kozjanskem, Brežiškem okraju in še marsikje drugod. Neodpustljivo je skoraj, da se tam, kjer je dovolj sposobnih močij za vodstvo, ne ustanovi bralno društvo. Zganite se torej, slovenski možje, ki še vam je mar domača zemlja in domača govorica, ter ustanovite bralna društva posebno tam, kjer nam nevarnost preti. To pa je skoraj povsod. Ko je društvo ustanovljeno, pa je tudi vedno zvesto podpirajte in mu ustvarite trdno katoliško-slovensko podlago, kar posebno povdarjam, da bo tako ljudstvu v duševno in telesno korist.

Kjer se pa bralno društvo ne more ustanoviti, pa se naj osnuje knjižnica za ljudstvo. Premožnejši Slovenci naj za to nekaj žrtvujejo v denarju in v knjigah. Dokler se ne ustanovi bralno društvo, more knjižica, za katere vodstvo treba le jedne osebe, kaj dobro služiti. Bratje Čehi v Šleziji, katerim se ravno tako slabo godi, kakor nam južno-štajarskim Slovencem, osnovali so si celó posebno društvo za ustanavljanje knjižnic po Šleziji. Društvo obstoji še le dve leti in je ustanovilo že čez 40 knjižnic, ki vsaka ima najmanj 80 knjig, katerih število pa se leto za letom množi. Društvo dobiva od vseh stranij češke domovine obilo darov v denarju in knjigah. Pa tudi na Češkem in Moravskem pridno ustanavljajo knjižnice.

Zakaj ne bi tudi mi Slovenci delali tako? Snujmo torej pridno tudi slovenske knjižnice! Istotako je želeti, da se osnuje tudi pri nas slično društvo, nekaka zveza vseh bralnih društev, ki bi podpiralo pa tudi pomagalo ustanavljati bralna društva in knjižnice. Rodoljubi, prevarite ta predlog! Prej ne bo mirú pri nas, dokler ne bo imel vsak kraj svoje narodne trdnjave t. j. bralnega društva ali pa dobre knjižnice.

Da imamo Slovenci nekoliko več stalnega navdušenja za domorodno delo, koliko bi se lahko vzboljšalo.

Toda silno smo zaspani in brez vsake odločnosti. Mogoč bi v tem oziru navesti na stotine vzgledov, krajev in odličnih oseb. Pred 20., 30. leti bil še je marsikateri kraj, pa tudi nekaj trgov v naših rokah, marsikje je bilo ljudstvo že jako zavedno, kjer sedaj vlada nemškutarstvo in skrajna zaspanost. In kdo je temu kriv? Mi sami! Zato, slovenski rodoljubi vseh stanov, vzdramite se ter se poprimite narodnega dela! Vsak Slovenec se hudo pregreši na svojem narodu, ki dandanes ne stori svoje rodoljubne dolžnosti, ko nam vedno bolj preti nevarnost v verskem in narodnem oziru.

..... Ne dremajmo zaspani,
Sovražnim narodom prodani!

C.

Gimnazija v Celju.

(Govor poslanca Mih. Vošnjaka v drž. zboru dne 6. aprila 1894.)
(Konec.)

Če bode pa visoka učna uprava spoznala to potrebo, kakor jaz pričakujem, tedaj bi jo nekaj prosil, da se pri izbiranju prostora za novo gimnazijsko poslopje ozira na celjske krajevne razmere. Kakor se govori, se od neke strani kot stavbišče za novo gimnazijo priporoča neki prostor, ki po mojem mnenju ni pripraven za tako zgradbo in sicer zaradi tega ne, ker je blizu kolodvora, kateri napravlja pri izvrševanju železniške službe mnogo šuma in ropota, in bode šum še večji, ko se napravi še zveza iz Zeltwega v Celje. Ne gledé na dim, katerega pouzročá škalski premog, še kolodvorski šum ni pravo svojstvo za stavbišče za dotično poslopje. Visoka učna uprava naj le nepristransko postopa pri izbiranju stavbišča za novo gimnazijo. Po mojem mnenju je sedaj v Celju še dovolj stavbišč v popolnoma mirnih delih mesta, ki imajo zdravo lego in oni mir, katerega vsaka šola brezpogojno potrebuje v bližini. Če se bode zidalo novo gimnazijsko poslopje, je naravno, da se bode tudi moralo gledati, da se napravijo prostori za paralelke. Toliko o zidanju novega gimnazijskega poslopja v Celju, pri čemer bi pa še jeden pot nujno naprosil učno upravo, da v letni proračun postavi primerno svoto, da bode takoj mogoče začeti zidati poslopje.

Še neko drugo vprašanje je, gospoda moja, ki se tiče celjske gimnazije in ki je po mojih mislih največ krivo, da se ne pomanjšajo nasprotja ne le na gimnaziji, temveč tudi v onih krogih prebivalstva, ki so pri tem udeleženi — to so imenovanja profesorjev. Da, zakaj pa ne skrbi učna uprava za to, da bi se v olajšavo poduka nastavile učne moči, ki bi bile zmožne obeh deželnih jezikov, ko je večina učencev slovenska, kakor sem poprej s številkami dokazal? Le poglejte današnje profesorje v Celju. Samo veroučitelj in dva druga profesorja znata

slovenski izmed velikega števila profesorjev na prepolni veliki gimnaziji. Temu pa ni krivo to, da bi bilo sploh premalo slovenskih učnih močij. To ni res; le te učne močij naj se ne puščajo na Češkem, Moravskem, v Galiciji, v Gorenji in Dolenji Austriji in v vseh nemških krajih. Pokličejo naj se domu, pa bode učni vspeh vse drug, kakor je pa sedaj. Ne rečem, da morda nemški profesorji iz osebne mržnje s slovenski učenci niso tako prijazni, kakor to pričakuje mladinsko srce in kakor je treba, da so vzbujajo veselje do učenja, temveč naravno ne more biti uspeh tako ugoden, ako profesor ne zna otrokovega materinega jezika, kakor bi bil v nasprotnem slučaju. Jaz bi visoko učno upravo nujno prosil, da se na to okoliščino blagovoljno ozira pri prvem imenovanju. To je tembolj potrebno, ko se je pri bližajočem ali, kakor liberalci trdijo, že izvršenem imenovanju gospoda celjskega profesorja Zavatlala okrajnim šolskim nadzornikom — ki je jeden onih dveh profesorjev, ki na popolno nemški gimnaziji znata slovenski — moralo ozirati pri njegovem namestniku na to, da se v Celje kličejo le učne moči, ki zadoščajo omenjenim zahtevam.

Nekaj besed bi rad še izpregovoril o enakopravnosti, kar jo je nam včeraj razlagal gospod Foregger. Že poprej sem omenil, da ima naš narod pravico za-se zahtevati narodno enakopravnost, ker se od njega ravno toliko zahteva, kakor od nasprotne strani. Da smo mi tem zahtevam, posebno kar se tiče krvnega davka, točno zadostili, kaže preteklost. S krvavimi črkami je pisana zgodovina 47. pešpolka, in ta je spodnještajarski polk. Na bojiščih italijanskih v letih 1848 in 1849 se je ta polk tako hrabro držal, da je slavni Radecki pred njim se odkril in se zahvalil za hrabrost, katero so pokazali slovenski vojaki. Mi smo vedno kazali, da smo pripravljeni ne le s svojim denarnim, temveč tudi s krvnim davkom se potegniti za skupno državo. Dokazali smo, da imamo razum za skupno blaginjo Avstrije in nikdo nam ne more očitati kakega nelojalnega dejanja. Pokazali smo, da smo bili vedno zvesti državljanji in smo še in smo v vsakem oziru izpolnjevali svoje državljanske dolžnosti. Zato pa zahtevamo, da nam vlada dá, kar nam gre! Jeden uzrokov, da smo stopili v kolicijo je ta, da smo bili prepričani, da ima sedanja vlada načelnika, katerega prešinjajo čuvstva pravice. Želim, da se nam ne omogoči ostati v Hohenwartovem klubu, to želim, da se naš narod ne moti v lojalnih čuvstvih, katerega danes povsem prešinjajo in ki se pokažejo pri vseh priložnostih. S to željo sklepam.

Cerkvene zadeve.

Društvo za pozidanje nove farne cerkve v Čadramu.

Občni zbor tega društva se je 20. maja popoldne obhajal v cerkvi. Vlč. g. župnik je najprej pričujočim omenil odlok c. kr. okr. glavarstva Celjskega dne 4. maja t. l. s katerim bi se moralo tukajšnji podružnici Sv. Nikolaja za popravilo leta 1890, ki se je vršilo pri naši farnej cerkvi, še vnovič vzeti 657 gld. 63 kr., potem ko se jej je že prej vzelo 400 gld. V to cerkveno predstojništvo nikakor ne more privoliti in je že prevzvišenemu knezoškofijstvu o tem poročalo. Ta cerkev je med našimi najbolj uboga in se v njej že od leta 1876. božja služba več ne opravlja, torej je treba, da se tej cerkvi vsaj 600 gld. glavnice varuje. Leta 1892 imeli smo 58 % občinskih doklad, l. 1893 in 1894 jih imamo pa 54 zato, da se ta dolg stare farne cerkve poravnava, in ni treba najubožnejše naše cerkve čisto oropati.

Reklo se je, da ako konkurenčni odbor, katerega načelnik je g. Fr. Jonke, c. kr. poštar in fužinski lastnik v Oplotnici, izjavo dá, da nam ni treba onih 657 gold. 63 kr. in se bo gotovo od preč. kn. šk. konzistorija odlok prejel, da ne smemo vse glavnice tej cerkvi vzeti, bode se na podlagi tega pritožba v Gradec popravila, in po doseglej zmagi si bomo zamogli zopet podružnico Sv. Nikolaja ohraniti. Zaželeno pismo od preč. kn. šk. konzistorija smo med tem prejeli; ali g. Fr. Jonke one zahtevane izjave ni hotel dati in tudi svojih odbornikov ni hotel za mnenje vprašati, čeravno v tej zadevi ni sam vladar; a vsaka sila do vremena, in bomo videli, kaj bodo drugi možje in tudi višja gosposka rekla, da si ne pride navskriž s kn. šk. konzistorijem.

Potem je g. predstojnik društva razložil navzočim visok namen našega društva, ker ono hoče zidati božjo hišo, v kateri se bode sv. vera razlagala, Bog se bode v njej častil in molil. Zato se mora za njeno dostojnost in tudi potrebno velikost skrbeti. Kjer so se cerkve podirale, kakor za turških napadov v naših krajih in pred 100 leti na Francoskem, tam se hudobije množijo od dneva do dneva. Nova farna cerkev nam pa tudi mora postati prava očetovska hiša, ki nas naj v svojej lepoti spominja nebeskega Jeruzalema. Če se navadni kristijan vidi na nižji stopinji v svojem bornem stanovanju od bogatinov, ki v krasnih palačah prebivajo, kaže nam cerkev, da imamo vsi enega Očeta v nebesih. Marsikdo bi mislil, da bomo za dosego društvenega namena vsi z združenimi močmi delali zdaj, ko se je društvenemu predstojniku po lastnih žrtvah, po tujih dobrotnikih in domačih društvenikih posrečilo, že precej nad 20.000 gold. nabrati, in se je tudi krasno stavbišče že l. 1892 kupilo, ali temu ni tako. Nasprotniki naše katoliško-narodne stvari so pred občinsko volitvijo volilce po visokem Pohorju iz sosednih župnij in doma strašili, da ne sme nihče Čadramskega g. župnika in ne od njega priporočenih mož voliti, ker on hoče na davek 50.000 gld. za novo farno cerkev naložiti itd. Da je to hudobna laž, mora vsak pameten človek spoznati; in da se to ne pravi dobre reči podpirati, ampak jo podirati, vsak vé. Govornik še zavrača na svoja dela v obroku celih 18 let, s katerimi se lepota našega kraja po pričevanju imenitnih mož ni zmanjšala, ampak zdatno povišala. Vsem ustreči pa nikdar ni mogoče, posebno še našim narodnim nasprotnikom ne.

Po tem razgovoru je bila volitev novega odbora, in so bili izvoljeni gg.: Vid Janžekovič, Anton Kolar, Janez Hmetec, Blaž Oblonšek, Matija Kos, France Kos, Blaž Mlakar, France Stoklas in Jurij Leskovar, kateri bodo imeli za prihodnja tri leta dolžnost, skrbeti za napredek našega težavnega podjetja. Bog in Marija nam pomagajta!

Gospodarske stvari.

XIV. občni zbor društva „Kmetovalec“ v Gotovljah.

Bodi mi dovoljeno opisati na kratko XIV. občni zbor, ki se je vršil dne 20. maja t. l. na vrtu gostilne g. Ivana Kopriva v Gotovljah, ki je nam okinčal svoje prostore prav krasno. Pri vhodu pozdravljala nas je mogočna slovenska trobojnica s cesarsko zastavo, ter se prijazno zibal z venci obdan napis »dobro došli«. Ko proti četrti uri popoldne odpojó pevci geslo, pozvame g. predsednik, Tone Goršek, besedo ter nas s prijaznimi besedami pozdravi in otvori zborovanje. Zatem pa prevzame g. Anton Petriček, učitelj v Žalcu ter

častni ud našega društva, podučljiv govor o koristnih mrčesih in živalih sadnega drevja. Zahvaljujem iz srca gospoda govornika v imenu odbora še enkrat za krasni poduk in trud. Dalje je poročal društven tajnik o delovanju društva. Iz poročila smo slišali, da je odbor društva imenoval preteklo leto 10 častnih udov, pristopil pa eden ustanovnik in 19 rednih udov tako, da šteje društvo sedaj 10 častnih, tri ustanovne, 59 rednih in 74 podpornih udov, vkup 146 udov.

Vršila se je tudi volitev novega odbora in je bil enoglasno izvoljen stari odbor. Odbor pa si izvoli enoglasno g. Toneta Goršek, predsednikom; g. Davorina Antloga, tajnikom; g. Antona Cilenšek, predsed. namestnikom; g. Franca Baš, blagajnikom; g. Franca Vizovišek, blagajnikovim namestnikom; g. Leopolda Antloga, tajnik. namestnikom, in knjižničarjem, Andreja Antloga; Radoslava Baš in Blaža Brinovec, odbornikom. Pri vpisovanju novih udov se je zopet vpisalo precejšnje število novih udov in nabrala na veselje blagajnikovo precej lepa svotica. Zatem je vstal naš domači pesnik in deklamoval svoje zopet novo sestavljene pesmi, kar je povzročilo mnogo veselosti in odobravanja. Tudi naši domači pevci zabavali so nas prav povoljno s krasnimi pesmami. Tukaj se je pokazalo zopet, kaj stori dobra, trdna volja iz samih kmetijskih grl, ali donele so najtežavnejše skladbe, da bi le kar vedno poslušal. Čast, komur čast!

Ker se je to vse vršilo še pri izvanredno lepem vremenu, bila je sijajnost tem večja in lepša. Ljudstva se je zbralo od vseh krajev nepričakovano veliko. Zastopane so bile vse občine in vasi Savinjske doline. Naj še omenim, da nas je počastil tudi svojim pohodom edeh č. g. duhovnik iz sosedne župnije, čast mu; želimo pa videti pri prihodnjem zborovanju vse bližnje č. g. duhovnike, ker društvu ne deluje samo za napredek kmetijstva, temuč se drži trdno gesla: vse za vero, dom in cesarja.

To bi bil skromen opis nepozabnega nam XIV. občnega zbora. Vsem navzočim pri XIV. občnem zboru se še enkrat na tem mestu prav iskreno zahvaljujem in kličem vsem prijateljem kmetijstva in naroda: K XV. občnemu zboru na veselo svidenje! D. A. tajnik.

Sadje- in vinorejsko društvo za Šoštanjski okraj namerava v povzdigo vinoreje v tem okraju ustanoviti podružno trsnico in sicer v Šmartnem na Paki. V ta namen ima dne 10. junija t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni gosp. Martina Pirtovšek na Paki svoje potovalno zborovanje. Pregledalo se bode pri tej priliki dotično, za trsnico namenjeno zemljišče, ob katerem se bode pa tudi podučevalo o zelenem cepljenju ameriške trte.

Vinorejci iz Šmartnega in bližnje okolice ne zamudite ugodne priložnosti in udeležite se tega zborovanja mnogobrojno! Podpirajte pa društvu v njegovem delovanju s tem, da se vpišete društvenim udom, ter Vaše sosede k temu nagovarjate tudi pridobite!

Sejmovi. Dne 2. junija v Poličanah (svinjski sejem). Dne 4. junija na Tinskem, v Jurkloštru, Slovenski Bistrici in Mariboru. Dne 5. junija v Radgoni. Dne 6. junija na Ptujju in na Bregu pri Ptujju. Dne 7. junija na Bregu pri Ptujju (svinjski sejem) in pri Kapelah. Dne 8. junija v Strassu, pri Sv. Marjeti na Dravskem polju, na Hajdinju in v Šmartnem pri Slov. Gradcu.

Dopisi.

Iz Dunaja. (Lov za Brazilijo.) Ravno sem od jednega tukajšnjih znancev sprejel naslednje pismo: »Udine 17. maja 1894. Gospod Š. G.! Beč. — Naznanjam Vam, da sem zopet odprl proste poti čez morje iz Genove do Št. Pavlo (Brazilijo). Vse družine, katere hočejo tja iti, dobijo od mene Freikarto in nimajo nič družega plačati, kakor železnico do Genove. Prosim Vas to Vašim prijateljem naznaniti, da se bodo začele vse družine pripravljati, prodajati. Vsi mi morajo poslati krstne liste od vsih oseb, tudi od najmlajših otrok, da vsim prostore na parobrodi zagotovim. Odhode bom naredil iz Pontebbe in sicer prvokrat dne 23. junija, meseca julija pa dvakrat. Iz Pontebbe za železnico do Genove plača vsaka nad 7 let stara oseba okolu 15 fl., otroci od 2 do 7 let pa okolu 8 fl.; na parobrodi je vse prosto. Vaše in od vseh krstne liste pričakovavši, pozdravljam Vas in vse s spoštovanjem Anton Gergolet m. p. Emigracija.« — Listu sta bila dodana dva kuverta s piščevim napisom. Ta obsega samo ime in pa »Udine, Italien«. Na zadnji strani kuverta, v katerem je zgorajšnji list došel, stoji: Abs. Antgert Via Bertalietia Nr. 29 Udine. »Antgert« mislim, je okrajšano ime: Anton Gergolet. Zgoraj omenjeni Š. G. je kočijaž na tramwaju in je že pretečeno leto mislil odriniti v Brazilijo. Na moje prigovarjanje pa in gledé na žalostna poročila, katera je donasal »Slov. Gospodar«, katerega mu dajem čitati, je ostal tukaj. Ta Gergolet je najbrž kak agent, kateri naše ljudi zapeljuje. Da bi kdo s 15 fl. lahko šel v Brazilijo, kakor ta piše, je gotovo gola laž. Imenovani list sem izročil policiji, da naj oblastva tudi letos dobro pazijo na te sleparske agente! J. K.

Iz Podove. (Občinska volitev.) Kakor je skoro pri vsaki volitvi nekaj rogoviležev navzočih, ki vodo na svoj mlin obračajo, tako je bilo tudi pri tukajšnji volitvi v občinski odbor dne 1. maja t. l. Jeden med volilci, ki ima usta kakor ščuka, odpiral jih je od jeze do ušes. Navadno pravimo takemu človeku »široko-ustnež«. Na zadnje so ga vslic nasilstvu le za »erzacmana« izvolili. Pa še niti tega ne zasluži, ker si upa veliko čez duhovnike govoriti in čvekati, kako so isti bogati in premožni; to pa le zategadelj, da bi njim ne bilo ljudstvo naklonjeno.

Od Sv. Ilja v Slov. goricah. (Naš prerok.) Razni slov. časniki prinašajo dopise od Radgone, v katerih opisujejo znanega preroka Vračka. Marsikateri bralec »Gospodarja« bode si morebiti mislil, no, temu Vračku pa ni enakega zagrizenega sovražnika Slovencev in duhovnikov pod milim nebom. Pa dragi bralec, tudi tukaj pri nas imamo takega sovražnika Slovencev in duhovnikov. To človeče si ne dá miru. Tista nezdravljiva bolezen, katera ga toliko muči noč in dan, namreč: »sovrašstvo do Slovencev«, mu ne privoščí ljubelega miru, ako vsak teden v eni ali drugi krčmi ne blati in obrekuje domačih Slovencev in duhovščine. Po navadi ima vselej takrat svojo veliko »besedo« in tedaj kriči na vso moč, da se mu usta do ušes raztegajo, iz katerih pljuje svoj gnus in žolč na duhovnike in Slovence. Posebno si zaupa takrat, kadar ima nekoliko Nemcev s seboj. Oj takrat je oblasten, kakor petelin na gnojišču. Tako oblastni mahal je zopet na večer 17. maja v eni tukajšnjih krčem po domačih duhovnikih in slovenskih možeh. Ti naš prerok! Oprosti, da te nekaj hočemo danes vprašati: Ker ti je vse tako zoprno, kar po slovenskem diši, zakaj pa si se tedaj tako ponižal, da si šel pred ne dolgo časom k slov. posojilnici za slovenski denar prosit? Kaj pa je te zmotilo? Pa ti je mogoče strpeti slovenski denar v žepu? Zakaj pa nisi šel k domači nemški »Vorschusskassje«? No, ti

si pač mislil, boljše, da grem tje, kjer se kaj dobi. In to dobroto si Slovencem lepo poplačal pri tukajšnji zadnji občinski volitvi, da si na tako »künstni form« pomagal Nemcem do zmage in nas tudi zagotovil, da bodeš še tudi zanaprej vedno tako »pošteno« delal. Kar se tiče tvojega obrekovanja in kričanja po krémah, pa poslušaj: Stari pregovor pravi: da je človeku treba le toliko usta odpreti, kolikor si upa požreti. Ti pa vselej svoje čeljusti preširoko odpiráš, ker si misliš, da bodeš več požrl. Pa ne vemo, če boš mogel; kajti mi bodemo ti še dali dosta požirati, ako ne bode že skoro konca tvojemu čvekanju po krémah!

Iz Jarenine. (O napisih.) O letošnjih krasnih velikonočnih praznikih se napotim po okrajni cesti, katera pride iz severne strani od Sv. Ilja v Jarenino, da se prepričam o tamošnjih narodnih razmerah. Pa me že koj pri začetku osupne občinska tabla, na kateri se naznanja v nemškem jeziku, da je tukaj kraj in občina Jarenina. Pa se še pozna, da je bil nekaj še tudi slovenski napis, pa tega je poprejšnji Jareninski »strah« dal izbrisati in napisati samo nemškega. Želeti bi bilo, da bi sedanje slavno občinsko predstojništvo zopet blagovolilo tje napraviti tudi slovenski napis. — Zdaj pridem mimo izglednega Verblačovega gospodarstva, pri katerem bi se mogel katerisibodi slov. gospodar učiti praktičnega gospodarstva, in zdaj sem pred eno nadstropno hišo, katere pa bi se najrajši izognil, ker tukaj je dobro znani Jareninski kovač, o katerem nekateri pravijo, da mu je od samega sovraštva do Slovencev brada osivela. Pa pri sosedni hiši se mi srce razveseli, ko se mi napis »čitalnica« nasproti smehlja. Napotim se koj noter, ker tukaj je sedež kmečkega bralnega društva, pa žal, da je vse premalo obiskovana, saj ima mnogo časnikov na razpolago, pa malokdaj je najti novih, ker neka oseba jih vselej vse vkup pobere in jih odnese domov na veliko nevoljo udov. Odbor je že izdal nekaj ukazov, da se časniki ne smejo odnašati, in so vsi ukazi na steno pribiti. Pa pustimo to, oglejmo si še druge nemške napise, ki so se zadnji čas v Jarenini pomnožili, kakor gobe v deževnem vremenu. Pri krčmarju, ravno nasproti velikim cerkvenim vratom, visi čisto nov nemški napis: Ig. Kramberger, Kleidermacher. Menili smo, da je ta mož narodnjak, pa zdaj vemo, da ni, ker drugače bi ne obesil nemškega napisa na steno, in smo slišali, da bi se še rad nemški učil, ker še do sedaj ne zna, menda zato, da bi mogel svoj nemški napis raztolmačiti. Zanimiv pa je napis zraven gornjega peka: Frau Johanna Baumann, geprüfte Hebamme. Kdo pa je ta »frauva«, ki ima ta napis z zlatimi črkami? To je neka neomožena ženska z dvema otrokoma, ki je tukaj za babico. Tudi na spodnji strani je nemški napis: Georg German, Kleidermacher. Tudi temu svetujemo, da ga odstrani, drugače utegnemo kaj o njem povedati. Potem še je pri hiši pod pokopališčem nemški napis: »Natural-Verpfleg-Station«, tega pa pustim na miru, ravno tako še par drugih nemških napisov; samo toliko še hočem reči: Ljubi Slovenec! Na kateri hiši vidiš le nemški napis, tam ne smeš iskati svojih prijateljev.

F. B.

Iz Majšperga. (Odgovor) dopisniku gasilnega društva v Šikolah v številki 20. »Slov. Gospodarja«. Gasilno društvo povdarja, da meni ni znana daljava iz Šikol v Medvece. Vsak zdravi človek pride lahko v gradem potu eno uro, tisti dan je pa bilo lepo vreme in dobra steza, da že dolgo ne tako. Mislim, da ne nosite svoje brizgalnice na hrbtu, temveč jo s konji peljate. Zatorej, če jaz o lepem vremenu in potu pred eno uro pridem, gotovo bi Vi tudi s konji v pol uri lahko privozili. Mislim pa tudi, da Vas je večje število pri društvu ne samo en par, kajti tako društvo, kakor je bilo

iz Šikol v Medvece dne 15. aprila prihitelo, prihitelo je tudi iz vsake koč, saj bi Vas bil na prste ene roke preštel; pač bilo jih je nekoliko iz Cirkovic, katerim bodi izrečena zahvala. Res ni, da bi bilo toliko pomanjkanje vode, ker dva še precej velika potoka skozi vas tečeta; ko bi ju bili zajezili, bilo bi vode dovolj za Vašo brizgalnico, tudi vodnjakov je več v vasi. Res tudi ni, da bi se očitalo, da bi bili gasilci krivi ove vrednosti, ki se je našla po g. likvidatorju na zavarovanih predmetih, kateri so bili ognja rešeni. Pač je res, da je sam g. likvidator rek, da zato niste prišli z brizgalnico, ker mislite, da Medvečani tako radi vidijo, da njim poslopja do tal zgoré, kakor nekateri poljanci. Zatorej bodite mirni ter se pri drugi taki neboditrebna priložnosti bolj izkažite, da ne bodemo tega več preresetavali. Z—o.

Iz Braslovč. (Pojasnilo) gospodu dopisniku v 20. številki »Slov. Gospodarja«. Na dan zborovanja podružnice sv. Cirila in Metoda sem podpredsedniku, g. Prislanu, gotovi zadržek naznanil, zakaj da se zborovanja nisem mogel udeležiti, kar se lahko primeri, z opazko, da kar zborovanje sklene, sem zadovoljen in letnino plačam. Kdor hoče pobegniti, mora na mesto priti, jaz pa nisem prišel, zatorej tudi pobegniti nisem mogel. Naj tudi cenjenemu g. dopisniku opomnim, da kar obstoji podružnica v Braslovčah, sem vsakoletni ud z uplačilom. Najboljše je, da se drug odbor voli, in daj Bog, da bode ta za dobro stvar mogel več storiti, kakor dosedanji!

Denarničar.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. V soboto bode v državnem zboru volitev odposlancev za letošnje delegacije, ki bodo še le v jeseni. Taistega dne bode končano sedanje zborovanje poslanske zbornice. Zdaj zboruje tudi gosposka zbornica, da potrdi državni proračun. — Nekateri bi radi, naj grof Hohenwarth več ne bode vodja konservativnih poslancev; ali le-ti so mu dali zaupnico.

Češko. Brezverski socijalisti imajo 25 časopisov, ali tudi verni delavci niso brez časnikov; ravno te dni je začel izhajati četrti list za krščanske socijaliste. Tudi pri nas Slovencih bi bilo treba dobrega delavskega lista. — Vsled samo čeških uličnih napisov so v Pragi samo zmešnjave.

Gališko. V Levovu bode nadvojvoda Karol Ludovik v cesarjevem imenu dne 5. junija otvoril deželno razstavo. K tej slavnosti pridejo ministri Falkenhayn, Jaworski in Bacquehem in razven vseh poljskih poslancev tudi več drugih. Svetli cesar obiščejo razstavo dne 7. septembra.

Tirolsko. Nemci se pritožujejo, da jih Italijani vedno bolj in bolj v tej kronovini izpodrivajo. — V Inomostu imajo hrvaški vseučiliški dijaki društvo »Ve-lebit«, ki izvrstno deluje.

Štajarsko. Štajarska hranilnica je za vinogradnike, ki hočejo nasaditi ameriške vinograde, dovolila 100 tisoč gld. Do zdaj je dobilo 550 vinogradnikov posojila 47 tisoč gld. Pogoji za obrestovanje in vračilo posojila so jako ugodni.

Koroško. Nadučitelj J. Stelzl v Borovljah je imenovan za okrajnega šolskega nadzornika za Rožek, Podkloster in Trbiš. — Ker je jeden državni poslanec umrl, jeden pa odstopil, bodo kmalu dopolnilne volitve in sicer v kmečkih občinah. — Podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico priredi v nedeljo 3. junija v Ločah pri Gromatarju shod z zanimivim vs-poredom.

Kranjsko. Meseca julija bode profesor Šuklje na večih mestih svojega volilnega okraja imel shode. Koliko zaupnic bode dobil? — Društva »Sokol«, »Slavec« in »Ljubljana« napravijo 3. junija iz Ljubljane izlet v Novo mesto po železnici, ki se 31. t. m. otvori. — Na Ljubljanski obrtni šoli bode zanaprej tudi oddelek za cerkveno podobarstvo, katero bo podučeval domači kipar, g. A. Gangl.

Primorsko. Trudoljubivi poslanec Spinčič, poprej profesor, dobi letne pokojnine 1000 gld. — Italijanski mestni očetje v Trstu še vedno nečejo ustanoviti v mestu nobene slovenske ljudske šole, in vlada niti prsta ne gane! — V Trstu se zelo množijo samomori; manjka sv. vere in krščanske potrpežljivosti.

Hrvaško. Slavna »Hrvatska Matica« je letos par knjig izdala, kjer se očitno širi brezverstvo. To nikakor ni prav! — Sabor se snide bržčas 18. junija. Najvažnejši razgovor bode o premembi mestnega reda. S tem hočejo madjaroni po vseh hrvaških mestih dobiti vajeti v svoje roke.

Ogersko. Ministerski predsednik, Wekerle, je bil ta teden dvakrat pri svetlem cesarju na Dunaju; pravijo da zaradi civilnega zakona. — V Kološu je obsojenih po tritedenski obravnavi 13 najodličnejših rumunskih rodoljubov na 5 let do 2 meseca zapora in na povrnitev stroškov 3238 gld. Ves rumunski narod je vsled te grozne krivice sila razkačen. Madjari še bodo to obžalovali; ker tudi Slovaki so dovolj probujeni.

Vunanje države.

Rim. Papež so prekonizovali ali potrdili škofa dr. J. Posiloviča za nadškofa v Zagrebu, in dekana Andr. Šterka za škofa na Krku.

Italijansko. Poslanec Imbriani je v poslanski zbornici vprašal vlado, kaj misli ona storiti gledé na dogodke v Kološu v varstvo Rumunov in sploh vseh latinskih narodov v Avstro-Ogerski. Crispi prav pametno odgovori, da nič ne more reči na to. Kaj pa brigajo Italijane naše, če tudi krivične zadeve? Grda prevzetnost!

Francosko. Ministerstvo je odstopilo, ker ni privolilo, da se naj delavci državnih železnic združijo v sindikate ali društva. Predsednik republike, Carnot, še nima novih ministrov, ki bodo pa v jeseni tako morali z njim odstopiti.

Rusko. Doslej so posanezni ministri imeli pravico, da so imenovali nižje uradnike. Car pa je sedaj odredil, da je sestaviti pod njegovim nadzorstvom stoječo komisijo, ki bode predlagala imenovanje uradnikov, da pri tem ministri nič ne bodo imeli govoriti. Ministri s tem izgubijo veliko predpravic in upliva na uradnike.

Bolgarsko. Knez in kneginja sta se iz našega cesarstva povrnila v glavno mesto Sredec. Vsi ministri in mnogo ljudstva so ju na kolodvoru pozdravili, le prvega ministra, Stambulova, ni bilo; ta je prè bolen; le kuja se, ker je drugi dan z vsemi ministri odstopil.

Srbsko. Mir v tej državici se hoče s silo ohraniti. Med ljudstvom mora močno vreti, ker je vlada dala zapreti 19 radikalnih poslancev. Po ustavi iz leta 1869 ima kralj skoro vso moč v svojih rokah; ko bi le mladi kralj imel dobre svetovalce!

Brazilijska. Dne 15. t. m. je bil hud boj med uporniki in vladnimi vojaki pred San Salvadorjem. V tej bitki je padlo 3000 mož in mnogo je ranjenih. — Slovenci, če bi Vas kak angelj vabil v Brazilijsko, ne pojdite! Če bode letos prišel k Vam kak agent, pokažite mu vrata!

Za poduk in kratek čas.

Turki na Dravskem polju.

Zgodovinska črtica, spisal M. Slekovec.

(Dalje.)

Leta 1396. je bilo za Dravsko polje vsekako osodopolno, in treba je bilo mnogo mirnih in rodovitnih let, da bi se od sovražnikov povzročena škoda mogla vsaj za silo popraviti. Bila je torej sreča za Ptuj in okolico, da je minolo blizu 80 let, preden so turški konji zopet teptali zelene livade Dravskega polja. V tem času so si prebivalci s pomočjo dobrotljivih sosedov postavili nova bivališča, in početkom 15. veka, — v letih 1412, 1413 in 1415 se je iz razvalin starodavne romanske cerkve povzdignila tudi sedanja veličastna cerkev Sv. Jurija v Ptuj.

Oroslanu, ki je okusil gorko človeško kri, ni zapati, da-si je ukročen, tem manj se je bilo zanesti na divjega Turka, ki je planil zdaj sem, zdaj tje ter davil in grabil po stari navadi. Zato so se, kakor drugod, pripravljali tudi na Dravskem polju na zopetni obisk nepovoljnega gosta. Ne le, da so mesto Ptuj z nasipi, novim in visokim zidom obdali, postavili so tudi okoli cerkve močno zidovje, da bi v časih sovražnih napadov našli za njim varno zavetje. Na hribe in gore so nanosili kupe drv, da bi je, kedar se bode Turek zopet v deželi prikazal, užgali in s tem daleč na okolo znamenje dali, naj se starčki, žene in otroci urno odtegnejo in poskrijejo, mladeniči in možje pa na določenih prostorih oboroženi zberejo. Pripravili so si puške, sablje in vsakotero orožje; kjer pa tega ni bilo, imeli so pripravljene vsaj debele, iz najtršega lesa narejene »tolkače« in močne, z dolgimi žreblji obite »porate«.

Pa kaj je maral Turčin za take in enake priprave; kakor v teku let mnogo drugih krajev, obiskal je leta 1475. tudi Dravsko polje. Dne 14. avgusta je pripravljalo okoli 12.000 divjakov do Ptujja in ker se mesta niso mogli polastiti, razsajali so toliko grozovitnejše po okolici, zlasti po Gornjem Dravskem polju in za Pohorjem do Lembaha. Kamor je ljuti sovražnik prišel, ukončal je vse, in za njim so matere, ki so se bile v naglici poskrile, pobirale koščke svojih otrok, katere so Turki bili razsekali. Ko sta se približala štajarski in koroški stotnik, umaknili so se nepovabljeni gostje naglo proti Savi do blizu Brežic, zapustivši za seboj znamenja nečloveške krutosti. Kmalu potem dospeli so še Kranjci in združeni hočejo krščanski junaki pri Sotli zastaviti Turkom pot. Toda bilo jih je premalo. Mnogo plemenitnikov, še več prostakov žrtvovalo je ondi za vero in domovino življenje.

Tudi l. 1479. okusili so naši kraji turško grozovitost. Avgusta je namreč iz Medjimurja prihrulo zopet več tisoč Turčinov na Dravsko polje naravnost pred Ptuj, a meščani so z okoličani branili mesto s tolikim pogumom, da je sovražnik moral sramotno odlaziti. Ves razkačen obrnil se je na severovzhodno stran, puštošil po Ljutomerskih goricaх ter se pri Ljutomeru, katerega je požgal in do tal razdjal, združil z drugo četo, ki je po Murskem polju plenila in morila.

Čez četrtil leta, — namreč l. 1483. prišli so besni Osmani zopet gledat, so-li Dravski poljanci v zadnjih letih si kaj prigospodarili. Pozno v jeseni so prihruli za Dravo do Ptujja ter pobravši, kar se je v naglici dalo, odšli nazaj na Hrvatsko.

Sedaj je bil deset let mir, a l. 1493. je Dravsko polje znova stokalo pod kruto turško silo. Meseca avgusta prilomastil je grozoviti Jakub paša, — poturčen Slovan, z 8000 konjiki iz Hrvatskega na Štajarsko ter požigajoč vihral nad Ptuj, kjer se je nadjal bogatega

plena. A tudi sedaj se je mesto srečno abranilo vseh sovražnih naskokov, kar je pašo hudo razkačilo.

Pripoveduje se, da je paša na praznik vnebovzjetja Device Marije izpred mestnega zidovja zagledal proti jugozahodu na hribčku belo cerkev Matere božje na Gori, katero so bili Ptujski gospodje s pomočjo Celjskih grofov 70 let poprej postavili. Takoj se mu v nevernem srcu vzbudi želja, oropati, oskruniti in če mogoče tudi razdjati to krščansko svetišče. In že drvi s svojo trumo proti Gori, kjer je tisti dan zaradi praznika in sejma bilo mnogo ljudij zbranih. Proti večeru, ko so se ljudje z živino najbolj domov vračali, privrhajo Turčini k Sv. Lovrencu, polovijo živino in ljudi, zapalijo nekatere hiše in dirjajo dalje proti Gori. Toda ko so do hriba dospeli, je cerkev nenadoma očrnela in izpred njihovih oči izginila. Vse eno pa še drvi na hrib in iščejo na vse strani, — a zastonj. Med tem je bila namreč gosta megla nje in okolico tako zakrila, da niso vedeli, kam bi se obrnili. Boječ se, da jih utegne neprevidoma napasti kaka krščanska truma, vrnejo se nazaj na Dravsko polje, — a gorjé in joj sedaj tamošnjim prebivalcem!

Nezaslišane, zares grozne reči nam pripovedujejo zgodovinarji o turški grozovitosti. Kristjane, katere so za pse imeli, mučili in morili so na vse mogoče načine. Srečen, kateremu je takoj glava odletela, vsaj mu ni treba bilo še dalje gledati divjega razgrajanja v srdu do kristjanov znorelih Turčinov. Tu so eni odsekane glave nabadali na sulice in ž njimi okrog skakali, tam so drugi parali trupla umorjenih in v njih drobovini iskali cekine, katere so baje kristjani o prihodu Turkov bili pogoltnili; — s črevesi so se prepasovali ter — kakor Hotentotje v Afriki — pekli in žrli človeško meso. Otroke so butali z glavami ob plotove in zidovje, da so se možgani po tleh razlivali, ali so jih, iztrgavši nje materam iz naročja, nat kali na plote, kjer so milo cvilili in cepljali, med tem ko so matere osramotene in oskrunjene zraven njih umirale. To je bila žalost in nesreča, da je ne dopove noben jezik in ne popiše nobeno pero.

Tej druhal, ki je razdjala tudi grad Markovec ali stari Pabstein, ki je stal na mestu sedanje nove cerkve Sv. Marka, šel je Jakob Sekelj, lastnik ormoškega grada, Borla itd. s 5000 konjiki nasproti; njemu je sledilo še več nemških vojakov. S skupno močjo so sovražnika, ki je 15 dnij po Ptujskem polju razsajal, potisnili srečno iz dežele na Hrvaško. Ondi so mu hoteli pot zastaviti Ogrji in Hrvatje, a bilo jih je premalo, Turkov pa premnogo. Dne 9. septembra se na Modruškem polju strašno zbijejo. Dalej ko se mahajo, večja je zguba. Nad 5000 kristjanov je obležalo na bojišču; — najizvrstnejši plemenitaši, kakor Drenčini, Frankopani in drugi bili so ali ubiti ali ujeti. Tudi ban Emerik Drenčin je prišel Turkom v oblast. Pri obedu so mu Turki postavili na mizo glavi njegovega sina in brata. Ubitim in ranjenim so odrezali nosove in paša Jakub je z ujetim banom poslal sultanu v Carigrad v dar 4700 nosov.

Kaj ne, to je grozno, a vendar le slaba slika, — komaj senca resničnih prigodkov! (Konec prih.)

Smešnica. Na vratih neke štacune je bilo zapisano: »Ako ni nikogar v štacuni, prosimo, da se pozvoni«. Ko mimo gredeč popotnik to čita, pogleda skozi steklena vrata v štacuno in ker nikogar v njej ne vidi, začne na vso moč zvoniti. Takoj prileti štacunar iz prvega nadstropja ter vpraša popotnika, kaj da želi. »Nič, odvrne ta, le ker prosite, da naj se zvoni, kadar ni nikogar v štacuni, začel sem vam na ljubo zvoniti«. Reče in odide.

Razne stvari.

(Stavbo »Narodnega doma«) v Celju je odбил mestni urad, češ, pri načrtu se ni oziralo na ono 12 metrov široko cesto, ki bi naj enkrat vodila po sredi stavbišča na »vilini otok«. Proti temu se je vložil ugovor na občinski svet in še bode treba rekurirati tudi na višja oblastva tako, da se le ovira stavba, pri kateri bi Celjski obrtniki marsikaj zaslužili.

(Na Mariborski gimnaziji) se pričenejo pisni zrelostni izpiti dne 4. junija, utmeni bodo pa od dne 26. junija naprej.

(Okrajno živinsko razstavo) nameravajo letos osnovati rodoljubi v Šmarju. Ako se to ne bode doseglo, bode pa jednaka razstava v Marenbergu; kajti štajarske kmetijske družbe odbor je letos sklenil, podpirati tako razstavo.

(Spomenik) bodo v Krškem postavili blagemu pokojnemu Martinu Hočevanju. Bronasti kip je v Solnogradu živeči kipar, g. Jožef Müllner, rodom Kranjec iz Žužemberga, že izdelal in ga tam razstavil.

(Nova posojilnica) se je ustanovila pri Mariji Snežni ter je pristopilo že mnogo udov. Načelnik je tamošnji č. g. župnik, Franc Pignar. Želimo jej najboljšega uspeha.

(Razpisana služba.) Pri Celjskem okrožnem sodišču, oziroma pri kakem okrajnem sodišču se vsprejme uradni sluga. Prošnje naj se pošljejo okrožnemu sodišču v Celju do 1. julija.

(Slovenska Sokolska zveza). Ustanovitev tega društva je ministerstvo notranjih zadev kot nepostavno propovedalo zaradi nejasne določbe pravil, po kateri se imajo važnejša narodna podjetja podpirati, in ker baje ni razvidna sestava zvezinega odbora.

(Pobegnila) je ono sredo zjutraj iz kaznilnice v Begunjah 28letna kaznjenska, Marija Mlačnik iz Luč v Gornjegrajskem okraju. Popihala je proti Ljubelu.

(Čudno tele). V Strassengelu blizu Gradca je krava nekega tamošnjega posestnika povrgla tele z dvema glavama, potemtakem s štirimi ušesi, s štirimi očmi i. t. d.

(Toča). V Ormoškem okraju in sicer okoli Sv. Tomaža je toča tako potolkla dne 16. maja, da so na nekaterih krajih morali žito pokositi.

(Zastrupljenje). V nekem kraju na Češkem je zbolelo 80 oseb, in reklo se je, da so zastrupljeni. Jedli so meso krave, ki je imela slezenično bolezen. Kravo je mesar, ki je tudi s svojo družino zbolel, kupil za pet gold. Kaka neprevidnost!

(Grozna smrt.) Pri tovornem vlaku, ki se je komaj ustavil na postaji Sesevete blizu Zagreba, hotel je strojevodja Lukšič pritrđiti neki vijak pri stroju. Skočil s stroja in zleze med kolesa. V tem hipu pa zadene zadnji voz tako silno ob sprednje vozove, da se premakne tudi lokomotiva, in kolo prereže Lukšiča popolnoma na dvoje.

(Dvojni požar.) V Vučkoveih pri Ljutomeru je 17. maja zgorela streha gospodarskega poslopja posestnika Franca Štuheca. — Dne 24. maja je zgorel škedenj nekega kmeta v Medvecah, župnije Majšperške.

(Utonila sta) 21. maja v Ormoškem okraju v neki z vodo napolnjeni ilovnici dva dečka, 6 letni Rud. Praprotnik in 10 letni Jurij Kocjan.

(Kakor Kajn.) V Varšavi je neki 7letni deček polil obleko svoje nekoliko starejše sestre v spanju s petrolejem ter užgal. Sirota se je sicer še hitro vzbudila, vendar hudo opekla.

(Nesreča). V Trbovlju je delavcu, Ivanu Povšetu, težko obloženi voziček padel na desno nogo, da mu jo je skoro popolnoma zdobil.

(Vabilo.) V nedeljo, 3. junija, prednašal bode potovalni učitelj Mariborske vinorejske šole, g. Belé, v Framskem bralnem društvu o sadje- in vinoreji. Ker je to prednašanje za one kraje prevelike važnosti, naj bi se vsak kmetovalec okolice tega poduka udeležil.

(Nesreča pri streljanju.) Na Telovo sta Jožef Unger in Jožef Kresnik pri Konjicah z možnarji streljala. Pri nabijanju pa se možnar preneglo sproži in hudo rani Jožefa Ungerja na rokah, prsih in po licih.

(Požar.) Na Telovo popoldne je v Javševcu blizu Ptuja pogorela hiša Franca Krambergerja; pri tej nesreči se je hudo opekel njegov otrok, ženo pa so komaj iz plamena rešili.

(Umrli) je glavni ravnatelj južne železnice, dr. F. J. Schüller, dne 29. maja v Mödlingu na Spodnjem Avstrijskem.

(Pasji zapor.) Ker je stekel pes pri Montebellu blizu Kamce ugriznil nekega moža in se je celo v Maribor priklatil, zaradi tega je zaukazan trimesečni pesji zapor ali kontumaca v Mariboru in v občinah Leitersberg, Gradiška, Kamca, Karčevina, Rossbach, Gornja Sv. Kungota, Jelovec, Slemen, Brestenice, Janžev breg in Selnica.

(Nesrečna vožnja.) V nedeljo, 27. maja, se je peljala sestra preč. gospoda Hočkega kanonika skozi Maribor. Na glavnem trgu so konj ustraši in dirja proti Dravskemu mostu. Voz se zvrne in kanonikova sestra se tako pobije, da so jo nezavestno morali zanesti v bolnišnico. Tudi hlapec je hudo opraskan.

(Mišnica.) V občini Loka je naenkrat nevarno zbolel v Okrogliču Janez Bevc, posestnik. Spoznali so, da je z mišnico zastrupljen, in dajali mu zdravila, pa brez uspeha; drugi dan je umrl. Ali se je sam zastrupil ali pa ga je kdo drug, pokazala bode sodnijska preiskava.

(Tatvina.) Po noči 27. maja so na Ptuju tatovi vlomili v neko loterijsko zbiralnico, kjer se prodaje tobak. Ker denarja niso našli, vzeli so več sto smodk. Kdo bode te smodke kadil, se ne vé, ker tatov ni mogoče zaslediti.

(Zgubil) je od Makol do Sesterž neki prodajalec kôs listnico s 150 gold. Kdor jo najde, naj jo zanese v farovž v Majšperg ali pa k Jakobu Sagadinu, krčmarju v Sesteržah, in dobil bode lepo darilo.

(Utonil) je na Krškem v Savi dijak prvega razreda tamošnje meščanske šole, Anton Arigler iz Idrije.

(Surovost pri vojakih.) Častniški aspirant, M— pri deželnih brambovcih v Mariboru, pehnil je pri vežbanju v jezi nekega prostaka v bedro, da je revež moral mnogo dni ležati v bolnišnici. Grda, nečloveška surovost! Pričakujemo, da bode ta aspirant kaznovan, ker je to baje že drugi slučaj njegove divje surovosti!

(Veselica.) V nedeljo, 3. junija, ob 3. uri popoldne priredi bralno društvo pri Sv. Jakobu v Slov. gor. veselico v gostilni gospe Arnuž, pri kateri razkazuje gosp. J. Purgaj cepljenje trsa v zelenju; potem govori gosp. profesor Koprivnik iz Maribora o »škodljivcih in boleznih vinske trte in sadnega drevja«. Gosti dobro došli.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Janez Novak, župnik na Vidmu, postal je upravitelj Brežiske dekanije. Č. g. Jožef Mešiček, mestni kaplan v Brežicah, postal je ondi provizor. — Prestavljena sta oč. gg. kaplana: Anton Pintarič iz Št. Lovrenca v Puščavi v Makole, in Janez Jodl iz Vojnika na Vransko. Č. g. Jernej Pernat še ostane za kaplana pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

Loterijne številke.

Trst 26. maja 1894:	69, 38, 11, 58, 60
Linc » » » » »	66, 63, 68, 62, 36

Harmonij,

dobro ohranjen s 4 $\frac{1}{2}$ oktavami se vsled pomanjkanja prostora proda za **40 gld.** Več pové **Jožef Biglez**, organist v Ribnici, Reifnig, Štajarsko. 3-3

Hiša na prodaj.

V Mariboru se proda v grajski ulici (Burggasse) hiš. št. 20 pod ugodnimi pogoji, ki je pripravna za rokodelca ali obrtnika. Natančneje more se izvedeti pri upravništvu „Slov. Gosp.“ 3-3

V vsaki fari in občini

namešča se razumna, spoštovana in denarno zanesljiva oseba kot

zaupni mož

z dobrim postranskim zaslužkom. Pisma naj se pošiljajo pod „**201.191**“ **Gradec**, poste restante. 15-20

Za birmance lep spomin.

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru je na prodaj:

Duhovni vrtec

V. natis. Zraven lepih molitev za očitno in domačo službo božjo obsega na 480 straneh še poduk za sveto birmo, 116 svetih pesmi in velja:

v usnje vezan z zlatim obrezkom . 85 kr.
 „ „ „ „ s kopčo 95 „

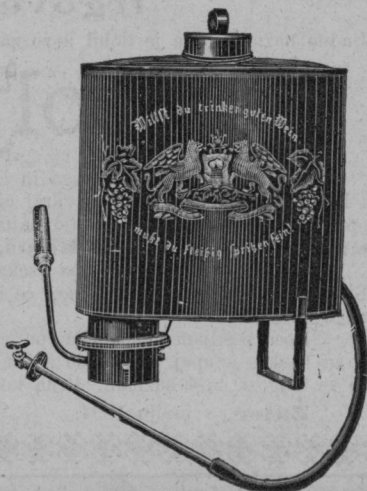
Velika nova živinska sejma

se bodeta vršila vsako leto na **Ljubnem v Savinjski dolini** dne **24. junija** in **26. avgusta**, oziroma dan pozneje, kadar je ta dneva praznik, — na kar se kupci in prodajalci opozorijo, kajti nadejati se je obilo živine.

Mestnina se ne bo zahtevala.

1—3

Trško-občinski urad Ljubno.

Priporočam svoje priljubljene 4 $\frac{1}{2}$ kilo težke, bakrene, pokositrane

vakuum

peronospora - brizgalnice,

komad **13 gld.** Kdor vzame 6 komadov, dobi 7% odpustka. 600 komadov v rabi.

A. Fiebiger,

kotlar koroške ulice 5, v Mariboru. 11

VABILO

k občnemu zboru Savinjske posojilnice v Zaveu v nedeljo, dne 3. junija 1894 ob 2. uri popoldne v občinski pisarni v Zaveu.

Dnevni red:

1. Predlaganje računov za leto 1893 in volitev dveh gospodov revizorjev.
2. Volitev novega odbora.
3. Razni nasveti.

Ako bi ob 2. uri popoldne ne prišlo zadostno število udov Savinjske posojilnice v Zaveu, skliče se ob enem ob 3. uri popoldne v tistih prostorih in z tistim dnevnim redom drugi občni zbor, pri katerem je vsako število udov Savinjske posojilnice sklepčno.

Zaveu, dne 16. maja 1894.

Načelstvo.

Vabilo

k občnemu zboru „Ormoške Posojilnice“, registrovane zadruga z neomejeno zavezo, ki se odredi na nedeljo dne 17. junija 1894 ob 3. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo predstojnikovo, polaganje konečnega računa in bilanca za leto 1893.
2. Poročilo nadzorstva o računih in bilanci za leto 1893.
3. Predlog predstojništva in nadzorstva o porabi čistega dobička.
4. Volitev enega odbornika.
5. Slučajni predlogi.

Drugo vabilo.

Ako ob zgoraj navedeni uri ne bi bilo za sklepanje dosti navzočih udov, se koj s tem vabilom za ta slučaj nesklepčnosti prvega zborovanja odredi v smislu § 33 združnih pravil drugo zborovanje na isti dan maja 1894, pa ob 4. uri popoldne na istem mestu in z istim dnevnim redom, kakor je zgoraj za prvo zborovanje odločen.

Dr. J. Geršak,
predstojnik.

Svojmir Sever,
knjigovodja.

Oznanilo.

Dne 3. junija 1894 ob 11. uri dopoldan se bodo posamezna dela pri stavbi enega nadstropja na sedanjem šolskem posloju v Šentjanžu na Dravskem polju po minuendnem potu oddale. Celi stavbeni prevdarek znaša 8400 gold.

Krajni šolski svet v Šentjanžu na Dravskem polju, dne 25. maja 1894.

Janez Lešnik, načelnik.

Kamnolom!

V fari Šmartno pri Slov. Gradcu na posestvu Golobovem, prav tik ceste 1½ ure od Slov. Gradca, se nahaja obilno skladišče granita, ki bi se posebno prilagalo za obtesovanje in izdelovanje nagrobnih križev, podbojev, tlaka itd. Lastnik Jurij Tretjak vabi torej podjetnike, ki bi se hoteli lotiti kamnoloma, da si pridejo to skladišče ogledat, ker je pripravljen prepuusti ga za primerno ceno. Vsa pismena vprašanja treba je adresirati na Jurija Tretjak, posestnika vlg. Golob, pošta Slov. Gradec.

Orgljavec

40 let star, neoženjen, mizar in čebelar po novem načinu, kateri ima dobra spričala, želi pri kaki mali ali srednji fari, z majhnimi pogoji, orgljarsko in mežnarsko službo nastopiti.

Jožef Ranguš, pošta Moškance pri Ptuj.

Štajerska deželna zdravilnica Rogačka-Slatina.

Južne železnice postaja: **Poličane.**
Sezona od 1. maja do 30. septembra.
Zdravitev s pitno, topliško in studeno vodo, s sirotko itd.

Brošure in prospekte razpošilja ravna teljstvo brezplačno.

Tempeljska in Styrija-slatina,
vedno nova polnitev,
slavoznano glavberjevoslno zdravilo proti boleznim prebavnih organov in izvrstna svežilna pijača.

Dobiva se pri slatinarstvu v Rogatcu in na Slatini ter tudi v vseh trgovinah z mineralnimi vodami, v boljših specrijskih in drogerijskih prodajalnicah ter v lekarnah. 1-6

KONJAK.

Ta iz krepkega, na lastnih goricah zrasednega vina izvlečena Francovka je skušen pomoček za oživljenje dašnih in telesnih močij. Zoper protin, trganje, otrpnenje udov, revmatizem pomaga ču-

dovito in utiši bolečine. Ena steklenica velja 1 gl. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni želodcu, prava dobrot. Cena 1 gl. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu da škrinjica zastoj in plača se na pošti vozna. Dobi se le samo pri **Benediktu Hertl**, graščaku na Goliču pri Konjicah na Štajarskem.

Zaloga v Mariboru pri Alojziju Quandest, gosposke ulice. 21-52

Ivan Horvat,

kamnosek v Račji
(Kranichsfeld)

priporočuje slavnemu občinstvu svoje nagrobne križe in spomenike po najnižji ceni.

Krčma ½ ure od Ptuja oddaljena, na okrajni cesti ležeča, se do 15. junija t. l. pod ceno takoj proda. — Vse drugo se izve pri upravništvu „Slov. Gosp.“ ali pa pismeno pri prodajalcu pod štev. 76 Ptuj, poste restante. 1-2

Na znanje!

Naprava vsakojakih stavbarsko-kiparskih del, plošč za tlak in hodnike v raznih bojah in po raznih načrtih za cerkvene preddvore, stopnice, i. t. d. iz najboljšega portlandskega mavca. Izdelovanje vsega kamnoseškega dela; velika zaloga zgotovljenih nagrobnih spomenikov iz marmorja, domačih in inozemskih kamenolomov, kakor tudi iz pravega egiptanskega syenita in bassalta. Zastopstvo svetovno znanih Lenzovih tirolskih porvier-kamenolomov za cestno tlakanje, prevoze, trottoire itd. Zastopstvo prve avstrijske asfalt tovarne N. Schoffel na Dunaji za strešne lepenke, ločilne plošče proti vlažnosti, itd. pri

Josip Weber-ju
kamnoseku v Celji.

Trgovski učenc.

Deček poštenih starišev, ki je dovršil najmanj štiri razrede ljudske šole, zmožen slovenskega in nekaj nemškega jezika in je izurjen dobro v računstvu, sprejme se pri podpisnem v uk.

Franč Senčar,
trgovec pri Sv. Juriju ob Ščavnici pri Radgoni. 3-3

Kose, kose, kose!

Adalbert Geiss,

poprej Širca Josip,
trgovec v Žalci

uljudno naznanja, da je dobil novo zalogo

najboljših kos.

Le te so iz najvlačnejšega in iz najtrdejšega jekla izdelane, so prav lahke in lepo izpeljane. Taka kosa zdrži ojstrino tako dobro, da je treba le malokrat zopet sklepiti in da lahko z njo najtrdejšo travo po 100 korakov (stopinj) neprenehoma kosiš, da si koso enkrat s kamenom nabrusil.

Vsaka popisanih kos ima vsekano znamko poljedeljskega orodja in besedo „Garantie“. Slednjo tako koso, če ni dobra, zamenja Adalbert Geiss z drugo novo koso.

Kose pošiljam nemudoma po sprejemu naročbe proti poštnemu povzetju. Če se 10 kos skupaj pošlje, se zniža poštnina na 2—4 kr. komad. Pri naročbi naj se dolgost kose naznani. Cena kos je po dolgoti od 75 do 85 kr. za komad.

Žalec, v juniju 1894.

1-4